

Jaunimo problemų sprendimo Radviliškio rajono savivaldybėje 2013–2018 metų strateginio plano trumpas pristatymas

Jaunimo problemų sprendimo Radviliškio rajono savivaldybėje 2013–2018 metams planas parengtas įgyvendinant projektą „Integruotos jaunimo politikos plėtra“, finansuojamą pagal 2007–2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 4 prioriteto „Administracinių gebėjimų stiprinimas ir viešojo administravimo efektyvumo didinimas“ įgyvendinimo priemonę VP1-4.1-VRM-07-V „Bendradarbiavimo tarp valstybinio ir nevyriausybinių sektorių skatinimas“. Projektą įgyvendina Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Projekto tikslas – stiprinti valstybinį ir nevyriausybinių sektorių, dirbančių su jaunimu bei kurti, skatinti ir stiprinti bendradarbiavimo tarp valstybinio ir nevyriausybinių sektorių formas.

Jaunimo problemų sprendimo Radviliškio rajono savivaldybėje 2013–2018 metams planas skirtas Radviliškio rajono savivaldybės valdžios, verslo ir visuomenės atstovams, formuojantiems jaunimo politiką Radviliškio rajone / mieste. Planu siekiama sukurti darnią aplinką ir prielaidas vystyti tęstinę jaunimo politiką, užtikrinant esamų priemonių plėtojimą, kylančių problemų sprendimą, naujų priemonių atsiradimą ir šių priemonių efektyvų veikimą, užtikrinant tarpžinybinį ir tarpsektorinį bendradarbiavimą bei sudarant palankias sąlygas formuotiis jauno žmogaus asmenybei integruojantis į visuomenės gyvenimą.

Dokumentas parengtas atsižvelgiant į ES jaunimo politikos strategijos, Europos jaunimo pakto, Lisabonos strategijos, Europos Komisijos Jaunimo politikos baltosios knygos, Jaunimo politikos pagrindų įstatymo, Nacionalinės jaunimo politikos plėtros programos, Radviliškio rajono savivaldybės plėtros iki 2014 m. strateginio plano ir kitų aktualių teisės aktų nuostatas. Rengiant planą, buvo remtasi Radviliškio rajono savivaldybės jaunimo problematikos tyrimu, Jaunimo politikos įgyvendinimo Radviliškio rajono savivaldybėje kokybės vertinimo ataskaita, Radviliškio rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriaus pateikta informacija, Radviliškio rajono savivaldybėje suorganizuotų diskusijų su jaunimo organizacijų bei su jaunimu dirbančių organizacijų, savivaldybės ir jai pavaldžių institucijų ir kitais atstovų nuomone. Taip pat, naudotasi Lietuvos statistikos departamento, Juridinių asmenų registro, Radviliškio rajono savivaldybės administracijos ir kitų institucijų statistiniais duomenimis. Situacijos analizei atlikti pasitelkta PEST analizės technika, pateikiant politinių–teisinių, ekonominių, socialinių–kultūrinių bei technologinių veiksnių apžvalgą.

Plane išskirtos šios pagrindinės jaunimo problemos:

- sunkumai įsidarbinti, mažas darbo vietų skaičius bei maži atlyginimai;
- prastą laisvalaikiui skirtą infrastruktūrą bei vietų jaunimui susiburti ir leisti laisvalaikį trūkumas;
- renginių, kultūrinės veiklos, sportinių užsiėmimų trūkumą bei mokamas ugdymo ir laisvalaikio paslaugas;
- patyčios bei nesaugumas gatvėse.

Šioms problemoms spręsti siūlomos prioritėtinės veiklos kryptys:

- sąlygų, išnaudoti mokyklos infrastruktūrą aktyviam jaunuolių laisvalaikio praleidimui, sudarymas (aktų, sporto salės ir pan.);
- sąlygų, mokiniams sportuoti po pamokų (mokyklos salėje ar stadione) sudarymas, sporto užsiėmimų, būrelių organizavimo skatinimas;
- sveiko ir aktyvaus gyvenimo būdo propagavimas;
- profesinio orientavimo, ypatingą dėmesį skiriant moksleiviams, stiprinimas.
- jaunimo politikos stebėsenos ir vertinimo sistemos diegimas.

Prioritetinėms kryptims, tikslams ir uždaviniams įgyvendinti pasiūlytas priemonių planas, kuriame pagrindiniais vykdytojais ir partneriais yra pasiūlyti Radviliškio rajono

savivaldybės struktūros ir institucijos, savivaldybėje veikiančios institucijos, nevyriausybinės organizacijos, verslo įmonės bei jaunimo organizacijos, struktūros ir neformalios grupės, kurie tiesiogiai ar ne tiesiogiai prisideda prie savivaldybės jaunimo politikos formavimo ir įgyvendinimo bei plane iškeltų problemų sprendimo.

**Jaunimo problemų sprendimo Radviliškio rajono savivaldybėje 2013–2018 metų plano
Priemonių plano įgyvendinimo gairės**

Priemonė	Įgyvendinimo gairės
1. Tikslas – Padidinti ugdymo paslaugų prieinamumą bei pasiūlą.	
1.1. Uždavinys – Spręsti Radviliškio miesto ir rajoninių gyvenviečių susisiekimo problemas, pritaikant galimybes mokyklinio amžiaus vaikų ir jaunimo poreikiams.	
1.1.1. Įkurti neformalųjį ugdymą teikiančią Radviliškio meno mokyklą.	Įvertinti esamą neformalaus ugdymo įstaigų tinklą ir jų išsidėstymą rajone. Išanalizuoti ne Radviliškio mieste gyvenančių moksleivių poreikius ir pagal tai suplanuoti neformalaus ugdymo įstaigų padalinių steigimą už Radviliškio miesto ribų.
1.1.2. Peržiūrėti geltonųjų autobusiukų grafikus, pritaikyti juos neformalaus ugdymo užsiėmimams.	Išanalizuoti kada ir kokiais maršrutais važinėja geltonieji autobusiukai, suderinti jų grafikus su neformalaus ugdymo užsiėmimais ir taip sudaryti sąlygas didesniai kiekiui mokinių lankyti užsiėmimus.
1.2. Uždavinys – plėsti neformalaus ugdymo paslaugų pasiūlą bei kelti su jaunimu dirbančių įstaigų specialistų kompetencijas.	
1.2.2. Kelti neformalaus ugdymo įstaigų darbuotojų darbo su jaunimu kompetencijas.	Inicijuoti mokymus neformalaus ugdymo įstaigų darbuotojams arba stengtis deleguoti savivaldybės neformalaus ugdymo įstaigų darbuotojus į kitų institucijų rengiamus mokymus. Savivaldybei rengiant kvalifikacijos kėlimo mokymus pačiai, atsižvelgti į Jaunimo reikalų departamento patirtį ir įgyvendintas iniciatyvas rengiant jaunimo darbuotojus.
2. Tikslas – Pagerinti laisvalaikio praleidimo infrastruktūrą, užtikrinti esamos prieinamumą ir kurti naujas saugias laisvalaikio praleidimo erdves Radviliškio rajone.	
2.1. Uždavinys – Užtikrinti mokyklų ir kitų viešųjų įstaigų, turinčių laisvalaikio praleidimui ir ugdymui tinkamą bazę, atvirumą jaunimui.	
1.1.1. Įkurti jaunimui atviras erdves mokyklose bei kitose viešose įstaigose.	Inicijuoti atvirų erdvių jaunimui kūrimą. Atlikti jaunimo poreikių ir jiems patrauklių erdvių analizę. Nustatyti, kuriose vietose tikslinga sudaryti sąlygas atviram darbui su jaunimu ir kur jaunimui būtų patrauklu lankytis.
1.1.2. Įvertinti esamą poreikį ir numatyti mokyklas ar kitas įstaigas, kuriose esama laisvalaikio praleidimui tinkamą bazę (pvz. sporto salės) turi būti laisvai prieinama jaunimui.	Vertinant situaciją ir ruošiant sprendimą, atsižvelgti į mokyklų ar kitų tinkamų įstaigų geografinį išsidėstymą. Analizuoti, kurie viešieji pastatai būtų lengviausiai ir patogiausiai prijami jaunimui. Siūlant sprendimą, įvertinti tai, kad pastatai ir juose esanti laisvalaikio praleidimui tinkanti bazė turi būti prijami kuo didesniai skaičiui jaunų žmonių.
2.2. Uždavinys – Plėsti lauko žaidimų aikštelių, sporto aikštynų, kitų jaunimo poreikius atitinkančių bei saugių erdvių skaičių ir prieinamumą rajono jaunimui.	
2.2.1. Didinti dviračių ir pėsčiųjų takų ilgį.	Inicijuoti skirtingų savivaldybės skyrių, seniūnijų bendradarbiavimą, sutelkiant skyrių darbuotojus priimti sprendimus, kuriais būtų nuspręsta plėsti dviračių takus bei gerinti šią infrastruktūrą. Į sprendimų rengimą įtraukti jaunimo organizacijas, vietos bendruomenes. Įvertinti galimybes pritraukti vietos verslo įmones.
2.2.2. Atnaujinti esamas vaikų žaidimo	Inicijuoti skirtingų savivaldybės skyrių, seniūnijų

aikšteles.	bendradarbiavimą, sutelkiant skyrių darbuotojus priimti sprendimus, kurias vaikų žaidimo aikšteles būtina atnaujinti pirmiausia. Į sprendimų rengimą įtraukti jaunimo organizacijas, vietos bendruomenes. Įvertinti galimybes atnaujinti aikšteles ne tik savivaldybės lėšomis, bet ir pasitelkiant vietos verslo įmones ar skiriant tikslinę paramą nevyriausybinėms organizacijoms, kurios gali suburti savanorius darbams atlikti.
2.2.3. Įrengti naujas vaikų žaidimų aikšteles.	Inicijuoti skirtingų savivaldybės skyrių, seniūnijų bendradarbiavimą, sutelkiant skyrių darbuotojus priimti sprendimus, kur būtina įrengti naujas vaikų žaidimo aikšteles. Į sprendimų rengimą įtraukti jaunimo organizacijas, vietos bendruomenes. Rasti būdų kaip pritraukti vietos verslo įmones.
2.2.4. Atnaujinti sporto aikšteles.	Inicijuoti skirtingų savivaldybės skyrių, seniūnijų bendradarbiavimą, sutelkiant skyrių darbuotojus priimti sprendimus, kurias sporto žaidimo aikšteles būtina atnaujinti pirmiausia. Į sprendimų rengimą įtraukti jaunimo organizacijas, vietos bendruomenes. Įvertinti galimybes atnaujinti aikšteles ne tik savivaldybės lėšomis, bet ir pasitelkiant vietos verslo įmones ar skiriant tikslinę paramą nevyriausybinėms organizacijoms, kurios gali suburti savanorius darbams atlikti.
2.2.5. Įrengti naujas sporto aikšteles.	Inicijuoti skirtingų savivaldybės skyrių, seniūnijų bendradarbiavimą, sutelkiant skyrių darbuotojus priimti sprendimus, kur būtina įrengti naujas sporto aikšteles pirmiausia. Į sprendimų rengimą įtraukti jaunimo organizacijas, vietos bendruomenes. Rasti būdų kaip pritraukti vietos verslo įmones.
2.2.6. Sutvarkyti ir pritaikyti Radviliškio miesto kultūros ir poilsio parką patogiam miesto gyventojų laisvalaikiui.	Inicijuoti skirtingų savivaldybės skyrių bendradarbiavimą, sutelkiant skyrių darbuotojus priimti sprendimus, kuriais būtų užtikrintas parko sutvarkymas. Į sprendimų rengimą įtraukti jaunimo organizacijas, vietos bendruomenes. Įvertinti galimybes pritraukti vietos verslo įmones.
2.3. Uždavinys – Vykdyti efektyvią prevencinę veiklą paremtą turiningo laisvalaikio ir užimtumo didinimu, įtraukimu į jaunimo organizacijų veiklą.	
2.3.1. Rengti stovyklas, įvairaus sporto šakų turnyrus rizikos grupės jaunimui.	Inicijuoti tikslines stovyklas ar renginius nusikalsti linkusiam jaunimui. Į stovyklų ar renginių planavimą ir reikalingų resursų paiešką, įtraukti skirtingas suinteresuotas grupes, pvz. Švietimo, kultūros ir sporto skyrių, policijos komisariatą, vietos bendruomenę. Taikyti netradicinius metodus, pvz. naktinis krepšinio turnyras.
2.3.2. Remti jaunimo organizacijų projektus, kuriuose į organizuotą veiklą įtraukiami socialiai pažeidžiami ir rizikos grupės jaunuoliai.	Remiant jaunimo organizacijų projektus, kaip vieną iš prioritetų numatyti nusikalsti linkusio jaunimo įtraukimą į projektinę veiklą.
3. Tikslas – Skatinti jaunimo dalyvavimą, savanorišką veiklą bei saviraišką.	
3.1. Uždavinys – Įtraukti jaunimą į rajono kultūrinio gyvenimo planavimą bei	

įgyvendinimą, skatinti jaunimo neprofesionalų meną ir sudaryti sąlygas jaunimo saviraiškai.	
3.1.1. Remti jaunimo neprofesionalias meninės ir kultūrinės saviraiškos iniciatyvas.	Savivaldybės biudžete numatyti finansavimą iniciatyvoms, organizuoti konkursą ir jį įvykdžius, finansuoti projektus.
3.1.2. Į kultūrinių renginių organizavimą įtraukti jaunimo organizacijas.	Kviesti jaunimo organizacijų atstovus prisijungti prie renginių organizavimo. Rengiant kultūrinius renginius arba juo finansuojant savivaldybės lėšomis, įtraukti jaunimo atstovus į renginių organizavimą.
3.2. Uždavinys – Suteikti patalpas jaunimo organizacijoms susiburti ir vykdyti veiklas bei remti ir skatinti jų veiklą, įtraukti jaunimo organizacijas į miestui ir rajonui svarbių renginių, programų, projektų įgyvendinimą.	
3.2.1. Įkurti Radviliškio rajono jaunimo centrą.	Inicijuoti atvirų erdvių jaunimui kūrimą. Atlikti jaunimo poreikių ir jiems patrauklių erdvių analizę. Nustatyti, kuriose vietose tikslinga sudaryti sąlygas atviram darbui su jaunimu ir kur jaunimui būtų patrauklu lankytis (per dieną vidutiniškai apsilanko ne mažiau kaip 25 jauni žmonės).
3.2.2. Suteikti jaunimo organizacijoms patalpas veikloms vystyti ir jaunimo užimtumui didinti.	Įvertinti jaunimo organizacijų poreikį patalpoms bei peržiūrėti savivaldybės disponuojamas ir nenaudojamas patalpas. Ruošiant sprendimus perduoti patalpas panaudos būdu, ieškoti būdų užtikrinti jų išlaikymo kaštus.
3.2.3. Rengti jaunimo veiklos pristatymus mokyklose.	Inicijuoti jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų bei mokyklų bendradarbiavimą. Sudaryti jaunimo veiklos pristatymų mokyklose koncepciją ir ją įgyvendinti.
3.2.4. Rengti savanorių pagerbimo ir apdovanojimo renginius.	Inicijuoti savanorių pagerbimo renginį, jo metu apdovanoti ar kitaip pagerbti savivaldybėje veikiančius savanorius ir savanoriškos veiklos organizacijas. Taip skatinti savanorystės plėtrą ir geresnį žinomumą.
3.3. Uždavinys – Skatinti sveiką gyvenseną bei plėtojant sporto visiems programą, didinti sportuojančio jaunimo skaičių.	
3.3.1. Organizuoti masinius neprofesionalaus sporto renginius.	Masiniai renginiai, skirti ne profesionaliems sportininkams, skatina sveiką gyvenseną bei yra patrauklūs jaunimui, todėl siekiant didesnio sportinio aktyvumo rekomenduojama inicijuoti įvairių sporto šakų renginius. Pvz. krepšinio, futbolo turnyrai, dviračių, bėgimo maratonai ir t.t. Sprendimus dėl konkrečių sporto šakų renginių pasirinkimo, rekomenduojama priimti įtraukiant sporto mokyklų, jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų, bendruomenių atstovus. Juos taip pat svarbu įtraukti į renginių organizavimą, skatinti savanorystę organizuojant ir įgyvendinant renginius.
3.3.2. Rengti švietėjiškas akcijas, renginius informuojančius jaunimą apie sveiką gyvenseną.	Remti bei pavaldžioms įstaigoms pavesti rengti švietėjiškas akcijas. Akcijų organizavimui išnaudoti kitus įvykius, miesto šventes, vykstančius renginius. Jų metu patraukliai, novatoriškai skatinti jaunimą rinktis sveiką gyvenimo būdą.
4. tikslas – Gerinti žinybų bendradarbiavimą sprendžiant jaunimo problemas.	

4.1. Uždavinys – Stiprinti Jaunimo reikalų tarybą, didinti jaunimo atstovų įtraukimą į rajonui aktualių klausimų svarstymą.	
4.1.1. Rengti įvairių jaunimui aktualių sričių (kultūros, sporto, urbanistikos, ugdymo ir t.t.) aktualijas aptariančius Jaunimo reikalų tarybos posėdžius.	Į Jaunimo reikalų tarybos posėdžių darbotvarkes įtraukti ir kviesti savivaldybės skyrių atstovus. Šių posėdžių metu, Jaunimo reikalų tarybos narius supažindinti su jaunimui aktualių skyrių veikla, prioritetais.
4.1.2. Parengti ir pateikti Jaunimo reikalų tarybos rekomendacijas, pasiūlymus atsakingiems savivaldybės skyriams dėl jų vykdomos veiklos.	Po Jaunimo reikalų tarybos posėdžių, aptariančių jaunimui aktualių savivaldybės skyrių veiklą bei prioritetus, parengti ir Jaunimo reikalų taryboje patvirtinti rekomendacijas dėl šių skyriaus veiklos, prioritetų bei kitų veiklos aspektų.
4.2. Uždavinys – Skatinti jaunimo organizacijų bendradarbiavimą ir bendras veiklas.	
4.2.1. Remti Radviliškio jaunimo organizacijų projektus.	Savivaldybės biudžete numatyti finansavimą projektų konkursui organizuoti ir įvykdžius konkursą, finansuoti projektus.
4.2.2. Į vykstančius susitikimus su giminingų miestų atstovais įtraukti jaunimą.	Derinant susitikimų su giminingais miestais programas bei delegacijų sudėtis, įtraukti jaunimui aktualias temas bei atstovus.
4.2.3. Parengti savivaldybės ir kitų su jaunimu dirbančių organizacijų vykdomo informavimo analizę.	Įgyvendinant šią priemonę, būtina įvertinti kaip šiuo metu skirtingos institucijos informuoja jaunimą. Analizuojant esamą jaunimo informavimą, svarbu surinkti informaciją kokios institucijos, kokias tikslais informuoja jaunimą. Taip pat, kokius informavimo kanalus pasirenka, koks yra kiekvieno kanalo efektyvumas, kiek asmenų šiais kanalais gauna informaciją. Analizei atlikti rekomenduojama parengti klausimyną bei rengti diskusijas. Parengta analizė bus duomenų šaltinis kuriant būsimą jaunimo informavimo sistemą bei rengiant jos specifikaciją.
4.2.4. Sukurti jaunimo informavimo sistemą.	Parengti projektą ir jį įgyvendinti.